

NEURO

**Hjälprenda
om
samhällets
stöd och service**

UTMÄRKT

Uppdaterad 2017-09-01

Innehåll

<i>Kommunens ansvar</i> _____	3
<i>Kommunala insatser enligt Socialtjänstlagen</i> _____	4
<i>Kommunala insatser enligt LSS</i> _____	5
<i>Kommunala insatser enligt annan lagstiftning</i> _____	7
<i>Landstingens ansvar</i> _____	8
<i>Försäkringskassans ansvar</i> _____	9

UTKAST

Det här är en hjälpreda för Dig som önskar tips och råd om olika service- och stödinsatser från samhällets sida till personer som har någon form av funktionsnedsättning. Efter vissa av insatserna finns även hänvisning till vilken lag som är tillämplig på insatsen i fråga.

Neuroförbundets erfarenhet säger att det finns ett stort behov av en sammanställning om samhällets stöd och service. Många gånger visar det sig att man inte får information i tillräcklig omfattning, och kanske därför inte får stöd efter sina behov.

Beskrivningarna av de olika insatserna är inte fullständiga. Därför kan det vara bra att närmare studera vad som fordras för en specifik insats redan innan du gör din ansökan. Kontakta gärna vårt ombud när eller om det blir aktuellt för dig.

Har Du synpunkter på innehållet eller tips på förbättringar av materialet är vi tacksamma om Du kontaktar oss på Neuroförbundet på telefon 08-677 70 19. Du är även välkommen att ta kontakt med oss för eventuella bidrag.

Kommunens ansvar

Det finns ett antal olika lagar för kommunens insatser för personer med funktionsnedsättning. Slutligen Socialtjänstlagen (SoL), som omfattar alla människor i kommunen. En annan lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För att få rätt till insatser enligt LSS behöver man som ett första villkor tillhöra en av de s.k. "personkretsar". Dessa är personer:

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Därefter krävs också att man bedöms ha behovet av insatsen för att få de goda levnadsvillkor som är tanken med insatser enligt LSS.

En skillnad mellan Socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är att SoL ska tillförsäkra individen *skäliga* levnadsvillkor, medan insatser enligt LSS ska tillförsäkra individen *goda* levnadsvillkor. Detta innebär som regel att LSS ger en bättre hjälp.

En ansökan om stöd och service från en person som tillhör en personkrets bör kommunen i första hand pröva enligt LSS. Men det är den som ansöker som avgör enligt vilken lag myndigheten ska pröva behovet. Det finns inget som hindrar att man ansöker enligt samma insats både enligt LSS och SoL samtidigt. Det kan vara bra om kommunen finner att den sökande inte tillhör personkretsen.

Inom LSS finns sedan 10 olika hjälpsatser. Det finns en övre åldersgräns på 65 år för förstagångsansökan för en av dessa insatser – personlig assistans.

För insatser enligt Socialtjänstlagen får kommunen ta ut en avgift. När det gäller insatser enligt LSS får kommunen ta ut avgifter endast för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Kommunen ska se till att den enskilde har behövliga tillräckliga medel för sina personliga behov.

Den enskilde har alltid rätt att få sin ansökan prövad eftersom kommunen är skyldig att utreda de ansökningar som inkommer. Man har också alltid rätt att få ett skriftligt beslut efter en ansökan. Om man inte är nöjd, helt eller delvis med kommunens beslut så har man rätt att överklaga. Kommunen är skyldig att informera dig om hur du ska göra detta.

Kommunala insatser enligt Socialtjänstlagen

Läs mer: Socialtjänstlag (2001:453)

Avlastningsplats

Kommunen kan erbjuda personer med funktionsnedsättning plats i särskild boendeform om det är så att en förhörig behov avlastningsplats kan också få en avlastningsplats på växelvårdsboende som innebär växel mellan boende i det egna hemmet och på ett vårdboende.

Avlösarservice

I de fall anhöriga till personer med funktionsnedsättning behöver vara borta från bostaden kortare eller längre tid kan en "avlösare" hjälpa till i bostaden under bortatiden. Det kan vara en regelbunden insats såväl som vid akuta behov.

Dagverksamhet

Kallas också daglig verksamhet och erbjuds på till exempel ett dagcenter eller en arbetsplats, ofta inom kommunen. Det finns också privata anordnare som har avtal med kommunen om daglig verksamhet. Exempel på verksamheter kan vara skapande verkstad på en s.k. vävstuga, digital tidningsproduktion eller musik. Det kan också handla om inslag som friskvård eller idrottsaktiviteter.

Hemtjänst

Om man har behov av hjälp med service eller personlig omvårdnad i bostaden kan man få hemtjänst. Efter behovsprövning kan man få hjälp med städning, matlagning, handling, promenader, omvårdnad, påklädning, hygien m.m.

Kontaktperson

En kontaktperson fungerar som ett personligt stöd och kan t.ex. hjälpa den enskilde att bryta sig ur en i sammanhanget olämplig miljö, underlätta att söka utbildning, arbete eller att skaffa bostad. Kontaktpersonen kan också hjälpa den enskilde till meningsfull sysselsättning/fritid. Kontaktpersonen ska inte ta över vad den enskilde kan göra själv utan istället aktivera honom/henne.

Korttidsvistelse

Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet är dels att personen med funktionsnedsättning skall erbjudas miljöombyte och rekreation, dels att närstående vid behov kan få avlastning. Korttidsvistelse kan exempelvis innebära boende på korttidshem eller deltagande vid läger eller kortkurser.

Ledsagarservice

Om man behöver ledsagare för att delta i samhällslivet eller olika fritidsändamål exempelvis museibesök, inköp av kläder eller restaurangbesök.

Stöd till anhöriga

Kommunen ska erbjuda stöd för att underlätta för anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre, eller som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning. Stödet kan vara avlösningsservice i hemmet, korttidsboende, men även enskilda samtal eller anhörigrupper. I kommunerna finns ofta en s.k. anhörigkonsulent att kontakta.

Särskilda boendeformer

I de fall man på grund av funktionsnedsättning inte kan bo kvar hemma utan behöver ett boende med tillgång till stöd och service. Det kan till exempel handla om boende på ett servicehus eller på ett boende.

Trygghetslarm

Trygghetslarm kan installeras i bostaden för att ge ökad trygghet och därmed större förutsättningar att bo kvar hemma.

Kommunala insatser enligt LSS

Läs mer: Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Personlig assistans

En insats för den med stora och varaktiga funktionsnedsättningar. En grundförutsättning för att få en personlig assistent är att man behöver hjälp med de s.k. "grundläggande behoven". Detta innebär ett eller flera av behoven personlig hygien, att klä av och på sig, att äta, att kommunicera med andra personer, eller annan hjälp som kräver ingående kunskaper om ens funktionsnedsättning. Om man får assistans beviljad för de grundläggande behoven, så har man även rätt att få assistans för sina övriga personliga behov. Ansökan om personlig assistans behöver göras före man fyllt 65 år. Det finns

ingen exakt tidsgräns för hur stort behovet behöver vara för att få assistans via kommunen. Se vidare nedan under försäkringskassans ansvarsområden om assistansersättning.

Ledsagarservice

Insats som kan ges om man behöver ledsagning för att delta i samhällslivet eller olika fritidsändamål, t.ex. museibesök, inköp av kläder eller restaurangbesök.

Kontaktperson

En kontaktperson fungerar som ett personligt stöd och kan t.ex. hjälpa den enskilde att bryta sig ur en i sammanhanget olämplig miljö, att söka utbildning, arbete eller att skaffa bostad. Kontaktpersonen kan också vara stöd/ hjälp till meningsfull sysselsättning/fritid. Kontaktpersonen ska inte ta över vad den enskilde kan göra själv utan istället aktivera honom/henne.

Avlösarservice

I de fall familj och anhöriga till en person med funktionsnedsättning behöver avlösning. Avlösning sker då hemma i, eller i anslutning till, bostaden. Avlösarservice kan vara en regelbunden insats, men den kan även fås vid akuta behov.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet

Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet ska dels vara att personen med funktionsnedsättning skall erbjudas miljöbyte och rekreation. Den kan också beviljas om anhöriga behöver avlösning. Korttidsvistelse kan exempelvis vara läger och kortkurser eller växelvård.

Korttidstillsyn för skolungdomer i anslutning till skoldagen samt skollov

Om barnet är övervakat och, på grund av sin funktionsnedsättning, inte kan vara ensam när föräldern arbetar har barnet rätt till korttidstillsyn. Detta är en form av fritidsverksamhet för dessa barn.

Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet

Bostad med särskild service där ett antal barn/ungdomar bor tillsammans. Den som ska gå i skolan på annan ort kan ha rätt att bo på elevhem.

Gränsen mellan korttidsvistelse och bostad med särskild service är flytande.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna

Det kan exempelvis vara en av kommunen anvisad särskilt anpassad bostad utan fast bemanning av personal, eller en servicebostad alternativt gruppboende med fast personal för anläggningen. Omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ska ingå. Kostnader för ex. mat och själva boendet ingår inte i insatsen

Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig

Personer i de två första personkretsarna enligt LSS (se sid. 3) kan ha rätt till daglig verksamhet. Denna erbjuds på till exempel ett dagcenter eller en arbetsplats, ofta inom

kommunen. Det kommunala ansvaret för att ordna meningsfull sysselsättning kan ske genom dagcenterverksamhet eller exempelvis genom stöd till organisationer, kooperativ m fl som anordnar olika sysselsättningsaktiviteter.

Individuell plan

I samband med att en insats enligt LSS beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas, om det inte redan har skett. I planen ska även åtgärder redovisas som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen ska omprövas förändrande och minst en gång om året.

Kommunala insatser enligt annan lagstiftning

Bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningsbidrag är ett ekonomiskt bidrag som kan lämnas för att anpassa bostadens fasta funktioner för att bostaden skall vara ändamålsenlig för personen med funktionsnedsättning. Bidrag kan lämnas till enskild person som äger en bostad för permanent bruk, eller som har en hyres- eller bostadsrätt.

Bidrag kan beviljas till de åtgärder som behövs för att man ska kunna bo i sin bostad och klara alla vanliga boendefunktioner. Dit hör att komma in i och ut ur bostaden, att förflytta sig inom bostaden, laga mat och äta, sköta hygien, sova, umgås med familj och vänner, att ha utrymme för hjälpmedel, osv. Utvärderas tillsammans med ansökan om bostadsanpassningsbidrag skall lämnas ett intyg som medicinskt sakkunnig, ofta en arbetsterapeut, skriver.

Läs mer: Lag (1992:1514) om bostadsanpassningsbidrag

Färdtjänst

Om man har en funktionsnedsättning som inte endast är tillfällig, och pga. denna antingen har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel kan man få färdtjänst. Transportsättet ska då anpassas efter funktionsnedsättningen. Det krävs läkarintyg som styrker behovet av färdtjänst.

Läs mer: Lag (1997:736) om färdtjänst

Hälso- och sjukvård, rehabilitering, hjälpmedel

Kommunen svarar, för boende i särskilda boendeformer, hälso- och sjukvårdsansvar (gäller ej läkarinsats) samt ansvar för rehabilitering och hjälpmedel.

Läs mer: Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)

Kommunalt bostadstillägg för handikappade, KBH

Kommunalt bostadstillägg för handikappade är tänkt som en komplettering till de bostadsbidrag som söks hos Försäkringskassan. Det är avsett att täcka en högre bostadskostnad som personer med funktionsnedsättning kan ha. Det kan exempelvis gälla om man behöver en större bostad än normalt på grund av ett funktionshinder. KBH finns bara i ett fåtal kommuner.

Parkeringstillstånd för rörelsehindrade

Parkeringstillstånd kan utfärdas till personer med funktionsnedsättning om man har ett rörelsehinder som medför att man har betydande svårigheter att förflytta sig till fots. Tillstånd kan, om särskilda skäl föreligger, även utfärdas till passagerare med funktionsnedsättning.

Läs mer: Trafikförordning (1998:1276)

Riksfärdtjänst

Om man på grund av funktionsnedsättning inte kan resa inom Sverige till normala reskostnader med allmänna kommunikationsmedel, eller inte kan resa utan ledsagare, kan man få riksfärdtjänst. Resan får då göras med taxi, ett särskilt anpassat fordon eller med allmänna kommunikationer med en ledsagare. Man får betala en egenavgift som motsvarar normala reskostnader med allmänna färdmedel. Vidareutgifter med resan ska enligt lagen vara rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan särskild angelägenhet.

Läs mer: Lag (1997:735) om riksfärdtjänst

Mobilitetsstöd

Detta är ett ekonomiskt stöd till personer med funktionsnedsättning som är frivilligt för kommunen att införa. Det kan då ges för att kunna köpa och anpassa ett motorfordon. Det är till för den som är beviljad färdtjänst men inte har rätt till stöd från försäkringskassan. För de kommuner som inte gett mobilitetsstöd kan det finnas villkor förenade med att få mobilitetsstöd, som krav på miljöbil, krav på fordonets ålder och maxbelopp för stöd. Avsikten med mobilitetsstöd är dels en större frihet för den enskilde, men även att kommunen kan spara in på antalet färdtjänstresor för den sökande.

Läs mer: Lag (2014:157) om mobilitetsstöd som komplement till färdtjänst

Landstingens ansvar

Hälso- och sjukvård, rehabilitering och hjälpmedel

Landstinget har i huvudsak ansvaret för hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering och hjälpmedel, med undantag för dem som bor i kommunens särskilda boendeformer.

Läs mer: Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)

Rådgivning och annat personligt stöd

Stöd till dem som omfattas av personkretsen för LSS, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade. (Se förklaring i avsnittet om kommunens ansvar)

Här avses insatser av övergripande natur som till viss del ligger hälso- och sjukvården nära. Insatserna kan vara av rådgivande och allmänt stödjande art och ges bl a av kurator, psykolog, dietist, sjukgymnast, talpedagog, logoped, arbetsterapeut. Det är ett komplement till exempelvis rehabilitering och socialtjänstinsatser.

Läs mer: Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Tandvård

Den som har ett bestående behov av omfattande vård och omsorg kan ha rätt till nödvändig tandvård. Det innebär att man betalar samma patientavgifter för tandvården som för övrig vård – enligt det nationella högkostnadsskyddet för öppna hälso- och sjukvården.

Intyg om nödvändig tandvård ges till personer som har insatser enligt LSS eller bor i särskilt boende (äldreboende, servicehus och gruppboende). Intyget kan man få från biståndsbedömaren, sjuksköterska samt LSS-handläggare. När man har intyget är det allmäntillståndet som avgör vilken behandling som är lämplig. Förbyggande och akuta insatser prioriteras.

Vårdskador

Om du drabbas av en skada förorsakad av hälso- och sjukvården så kan du anmäla denna till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag. Om det bedöms att misstag har begåtts som skulle kunnat undvikas om en erfaren specialist på området behandlat dig så kan du få rätt till ersättning.

Läkemedelsskador

De flesta läkemedelsföretagen är idag anslutna till Läkemedelsförsäkringen. Där kan du göra en anmälan och eventuellt få ersättning om du drabbas av en skada. En förutsättning är då att den uppkomna skadan betraktas som allvarigare än den förväntade nyttan av behandlingen.

Försäkringskassans ansvar

Läs mer: Socialförsäkringsbalk (SFB) 2000:116

Aktivitetsersättning

Är man mellan 19 och 69 år kan man bli beviljad aktivitetsersättning om arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Arbetsförmågan behöver då vara nedsatt i förhållande till alla arbeten på hela arbetsmarknaden, inkl. arbeten för personer med funktionsnedsättning. Beroende på hur nedsatt arbetsförmågan är kan man få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels aktivitetsersättning. Aktivitetsersättning utges alltid för viss tid, högst tre år.

Arbetshjälpmedel

Om man på grund av funktionsnedsättning behöver hjälpmedel för att kunna utföra sitt arbete kan man få bidrag för att betala detta. Även arbetsgivaren kan få ett bidrag för att göra arbetsplatsen anpassad. Detta bidrag gäller endast för arbetshjälpmedel och anpassningar som inte ingår i arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön.

Assistansersättning

Om man omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan man få assistansersättning från Försäkringskassan om man har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan. Med

grundläggande behov menas hjälp med personlig hygien, att klä av och på sig, att äta, att kommunicera med andra personer eller annan hjälp som kräver ingående kunskaper om ens funktionsnedsättning.

När behovet av hjälp med de grundläggande behoven överstiger 20 timmar i genomsnitt per vecka, så har man även rätt att få assistans för andra personliga behov i sin dagliga livsföring.

Assistansersättning är alltså ett finansiellt stöd för att täcka kostnader för personlig assistans. Med assistansersättning kan den enskilde själv anställa en eller flera personliga assistenter eller låta ersättningen gå vidare till kommunen eller ett privat företag/kooperativ som arbetsgivare för dessa. Det är även möjligt att anställa en anhörig som assistent. Se även om kommunens ansvar för personlig assistans.

Bilstöd

Bilstöd kan lämnas till en person som på grund av varaktig funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att anlita allmänna kommunikationer.

Bilstödet omfattar olika bidrag:

- ett **grundbidrag** på 30 000 kr för inkoop av ny bil
- ett **inkomstprövat anskaffningsbidrag**, som ges för inkoop av ny bil
- ett **tilläggsbidrag för anskaffning** av bil, som ges om bilen måste ha särskilda anpassningar, om du behöver extra rymlig bil eller om du behöver köpa en bil med vissa originalmonterade utrustningar
- ett **anpassningsbidrag**, som ges för att anpassa, justera och reparera anpassningen

Man kan inte få grundbidrag, anskaffningsbidrag, eller tilläggsbidrag för en bil som man redan har köpt, eller för en leasingbil. Man kan heller få Anpassningsbidrag för att exempelvis anpassa en rullstol så att den får plats i bilen, utan det är bilen som ska anpassas till din funktionsnedsättning. När det gäller Anpassningsbidrag för en befintlig bil gäller det att anpassningen ska vara lämplig med hänsyn till bilens ålder och skick. Man bör därför kontakta Försäkringskassan i ett tidigt skede.

Bilstödet kan, i vissa fall, lämnas även till en person som inte själv ska köra fordonet, under förutsättning att någon annan kan anlitas som förare vid resorna. Bilstöd kan även ges till körkortsutbildning i vissa fall, om personen är eller riskerar att bli arbetslös, eller om det bedöms att körkortsutbildningen kan leda till att han eller hon får ett stadigvarande arbete. Man kan även få bilstöd för körträning som behövs före, eller efter, en anpassningsåtgärd om det behövs för att kunna använda fordonet på ett trafiksäkert sätt

Bostadstillägg

Den som är ålderspensionär, har aktivitetsersättning eller sjukersättning kan få bostadstillägg. Hur mycket man kan få beror på hur mycket man betalar för sin bostad och hur stora inkomster man har.

Handikappersättning

Handikappersättning är en ekonomisk ersättning som kan ges till den som på grund av funktionsnedsättning

- i sin dagliga livsföring behöver hjälp av annan
- behöver hjälp för att kunna arbeta eller studera
- har betydande merkostnader

Man kan även få ersättning för kostnader som ännu inte uppkommit, men som skulle underlätta för personen att klara olika situationer, eller för att undvika en försämring av funktionsnedsättningen.

Försäkringskassan ser till den totala situationen och väger samman hjälpbehov och merkostnader. Man behöver inte ha både merkostnader och betydande hjälpbehov. Handikappersättning kan man få från och med juli månad i ett år man fyllt 19 år.

Högriskskydd

Högriskskyddet innebär att man bara kan ha 10 karensdagar under en tolv månadersperiod. Är man sjuk vid fler än 10 tillfällen kan man alltså få ersättning redan från första dagen. Arbetsgivaren får ersättning för hela sjuklönekostnaden från Försäkringskassan. Om det är troligt att man på grund av sjukdom kommer att vara sjuk ofta (fler än tio gånger under ett år), eller sjuk länge (fler än 28 dagar i följd), kan man söka om ett särskilt högriskskydd. Då får arbetsgivaren ersättning från försäkringskassan för sina kostnader. Men i detta fall har man fortfarande en karensdag. Vid ansökan behöver man ett läkarintyg som styrker sjukdomen.

Rehabiliteringsersättning

När man deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan man ha rätt till rehabiliteringsersättning. En förutsättning är att rehabiliteringen ingår i en rehabiliteringsplan som man gjort tillsammans med försäkringskassan.

Sjukpenning

Om en sjukdom gör att arbetsförmågan sätts ner har man rätt till sjuklön. Arbetsgivaren har ansvar för de första 14 dagarna (efter den första dagen som är en karensdag). Därefter bedömer försäkringskassan om arbetsförmågan är nedsatt, och man kan då mot uppvisande av läkarintyg få sjukpenning. Sjukpenningen är normalt ca 80 % av inkomsten.

Bedömningen av rätten till sjukpenning görs på olika sätt beroende på hur länge man varit sjuk:

Dag 1-90 har man rätt till sjukpenning om man inte kan utföra sitt vanliga arbete hos sin arbetsgivare.

Efter 90 dagar har man bara rätt till sjukpenning om man inte kan utföra något arbete alls hos sin arbetsgivare. Försäkringskassan kan begära ett intyg av arbetsgivaren om

huruvida de kan erbjuda ett alternativt arbete eller inte.

Efter 180 dagar har man bara rätt till sjukpenning om man inte kan utföra något arbete alls på hela arbetsmarknaden, inkl. anställningar hos Samhall eller med lönebidrag. Undantag görs om försäkringskassan bedömer att man med stor sannolikhet kommer att kunna gå tillbaka till ett arbete hos sin arbetsgivare före dag 366. Då bedöms arbetsförmågan i förhållande till ett arbete hos din arbetsgivare även efter dag 180.

Efter 365 dagar med sjukpenning på normalnivå (med ca 80 % av inkomsten) sker bedömningen gentemot hela arbetsmarknaden. Nu görs inte längre undantag för dem som senare skulle kunna gå tillbaks till nuvarande arbetsgivare. Undantag kan göras, men endast om det är oskäligt att bedöma arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten.

Kvalar man in i reglerna kring vad som är oskäligt finns det två möjligheter:

Den första är att få **sjukpenning på fortsättningsnivå**. Den ger ca 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGIn) i sjukpenning. För denna sjukpenning finns ingen borte tidsgräns. Man kan alltså, åtminstone teoretiskt, vara sjukskrivna hur länge som helst på fortsättningsnivån, tills man eventuellt återfått en arbetsförmåga.

Den andra möjligheten är att få **sjukpenning på normalnivå**. Den ger ca 80 % av sjukpenninggrundande inkomsten ersättning. Vid en mycket högre inkomst jämfört med fortsättningsnivån. För att få rätt till sjukpenning på normalnivå krävs att man har en allvarlig sjukdom, t.ex. svåra neurologiska sjukdomar som t.ex. stroke, ALS, vissa tumörsjukdomar eller om man väntar på transplantation av organ. För denna ersättning finns ingen borte tidsgräns. Socialstyrelsen har tagit fram kriterier för vad som är en allvarlig sjukdom i olika sammanhang, samt en lista över tillstånd som ofta betraktas som allvarliga.

Om man inte beviljas sjukpenning på vare sig normal- eller fortsättningsnivå efter 365 dagar behöver man, för att man åter kunna få sjukpenning på normalnivå, ha gått 90 dagar.

Sjukersättning

Sjukersättning kan man få om arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel. Med detta menas att arbetsförmågan ska vara nedsatt för överskådlig framtid, i förhållande till alla arbeten på hela arbetsmarknaden, inklusive arbeten för personer med funktionsnedsättning. För att få sjukersättning måste man vara mellan 30 och 65 år gammal. Beroende på hur nedsatt arbetsförmågan är samt hur stora möjligheter man har att försörja sig själv genom ett arbete kan man få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukersättning.

Försäkringskassan skall göra en ny utredning av den försäkrades arbetsförmåga efter viss tid, dock senast inom tre år räknat från beslutet.

Tillfällig föräldrapenning

Om man har ett barn som tillhör någon av personkretsarna inom LSS och är mellan 16 och 21 år (i vissa fall 23 år) och inte kan arbeta på grund av sjukdom hos barnet har man rätt till tillfällig föräldrapenning. För att få detta måste en ny sjukdom uppkomma eller att grundtillståndet försämrats plötsligt.

Vård av närstående

Om man avstår från förvärvsarbete för att vårda en närstående person som är svårt sjuk kan man få ersättning från Försäkringskassan – närståendepenning. Med svårt sjuk menas sådana sjukdomstillstånd som innebär ett reellt hot mot den sjukas liv. Närståendepenning utbetalas i högst 100 dagar sammanlagt.

Vårdbidrag

Om man har ett barn med en funktionsnedsättning som kräver särskild vård och tillsyn i minst sex månader har man rätt till vårdbidrag. Man har också rätt till vårdbidrag om man pga. barnets funktionsnedsättning har merkostnader. Om flera barn i familjen har funktionsnedsättning som kräver omvårdnad och/eller merkostnader så ser Försäkringskassan till familjens sammanlagda situation och bidrag förlämnas till och med juni det år då barnet fyller 19 år.

UTKÄAST